

Především jste si na tomto místě mohli přečíst první část rozhovoru, který jsem v příjemné kavárně blízko Karlova náměstí v Praze vedl začátkem dubna s písničkářkou Martinou Trchovou. Dnešní druhá a závěrečná část rozhovoru volně navazuje na povídání předchozí, ve kterém nás Martina lákala na svůj jubilejní 250. koncert v pražském KC Novodvorská. Také mi závěrem prozradila, že v rámci koncertu proběhne vernisáž výstavy Dva světy, na níž představí Martina své výtvarné počiny z posledního roku až dvou. To mě inspirovalo k dalším otázkám, a tak se hovor na chvíli stočil stranou od muziky a já se mohl dozvědět spoustu dalších zajímavých věcí?

Výtvarno?

Před chvílí jsme mluvili o vernisáži tvé nové výstavy. Jaké máš teď vlastně ve výtvarném umění období? Dá se to takhle vůbec říct?

Já mám obecně veliký rozptyl, takže nevím, jestli se to dá dělit na období. Konkrétně na výstavě v Novodvorské budou zastoupené dvě moje tváře. Obě hledají světlo a každá jinak. Ta první, to je tvář, která v něm hledá jakousi intimitu. Zachycuji výjevy z přírody, ale je to v podstatě mikrosvět. Všímám si rostlin zblízka, třeba úplně malých houbiček na pařezu. Je to vlastně svět sám o sobě, který má své vlastní světlo.

A ta druhá tvář?

Ta se dívá na světlo jako na destruuující prvek. Motivem téhle druhé polohy jsou například mrtvé mouchy a můry, které ve světle umírají, lítají k němu a nakonec shoří ve svíčce. Pojala jsem to tady trochu filosoficky. Oni k tomu světlu jdou, v podstatě stejně jako každý z nás - obecně vzato. Je to takové requiem za ně.

Není to pro dnešní dobu poněkud symbolické?

Určitě by se to tak dalo chápat, ale já bych nechtěla utíkat do nějakých jiných sfér. Prostě ty

Martina Trchová - zpívající malírka? (2. část rozhovoru)

Napsal uživatel Šaolín
Středa, 26 Duben 2006 04:00

malé duše v tom světle umřou?

Když jsi mluvila o té přírodě - chodíš malovat i z plénu?

Doma dělám ty věci, který jdou víc ze mě, je to spíš taková moje vnitřní představa a na realitě mi tady až tak moc nezáleží. Ale když si potřebuju odpočinout, tak strašně ráda chodím malovat ven, a tam maluju krajiny - prostě jen to, co vidím. Hodně mi to pomáhá. Zrovna teď o víkendu jsem byla malovat v Jizerských horách. Já ale nejsem takovej ten malíř, kterej by maloval "všechnu tu krásu". Vždycky tam potřebuju mít nějaký ten lidský, civilizační prvek, který to nabourává. Teď jsem například malovala zrovna takovej starej železniční most v Kryštofově údolí. A nebo tam potřebuju mít minimálně sloupy elektrického vedení, továrny a tak. Připadá mi to jako hodně zajímavé téma.

Je možnost taky vidět někde tvé starší obrazy, třeba zrovna ty krajinky?

U mě doma (směje se). Ale časem asi bude možnost i někde jinde. Udělala bych nějakou větší výstavu, kde bych pojala všechny ty fáze mého výtvarného projevu tak nějak pohromadě.

Třeba vůbec neskončíš jako písničkářka, ale jako malírka, a my se budeme se na tvé obrazy nakonec chodit dívat do stálých expozic galerií?

Zpívající malírka a nebo malující písničkářka (směje se)?

Co bys byla radši?

Asi všechno (smích). Mě na tom nejvíc baví to, že to funguje dohromady. Já myslím, že dneska malíř sám o sobě dost těžko obstojí. Už to taky není o technice, ale o originalitě, a ta už dneska spočívá spíš v šokování. Což není zas tak úplně moje parketa.

Muzikantů, kteří takhle "při práci" malují, je docela dost?

Třeba Joni Mitchell?

No třeba. Myslím, že s Joni Mitchell jste si zrovna docela podobné. A to nejen v té muzice, ale právě i v tom výtvarném umění, alespoň na mne to takhle působí?

Já myslím, že všechny ženy ve výtvarném projevu něco spojuje. Takový zvláštní přístup, který možná muži nemají. Pak je jedno, jestli vytváří nějaké objekty nebo malují, ženy mají prostě něco společného.

Dokázala bys popsat co to je?

Je to určitá citlivost, schopnost vnímat úplný detail. Zabývat se i maličkostmi, protože muži spíš chtějí mít celkový přehled. Nechci to samozřejmě takhle striktně rozdělovat, ale obecně mám pocit, že ženy hodně vychází samy ze sebe, zatímco muži častěji vstřebávají věci z venku. Když si vybavím třeba Adrianu Šimotovou, která dělala frotáže lidských postav a obličejů přes papír způsobem, že je vlastně hladila a měla ruce od pastelu, tak si těžko dokážu představit, že by to dělal muž - umělec. Je v tom právě jakási citlivost, dotknout se člověka v jeho pravé podstatě.

Máš pocit, že tohle funguje i v muzice? Že ženy mají nějaký způsob vyjadřování, který muži nemají?

Myslím, že ano. Ale abych to takhle nezužovala, tak zas muži mají svou oblast, kam neumějí proniknout ženy. Řekla bych, že je to pořád v té rovině citlivosti. Já si třeba teď vybavuju, že jsem byla na koncertě Dáši Voňkové a úplně jsem tam vrůstala blahem do židle. Ona hrála dvěma smyčci na kytaru a já jsem si připadala jako v jiném světě. A stejně jako je ten detail ve výtvarném umění, tak tady je v té muzice ten jeden tón - ona mu věnuje všechno a dostane toho posluchače najednou úplně jinam.

Martina Trchová - zpívající malírka? (2. část rozhovoru)

Napsal uživatel Šaolín
Středa, 26 Duben 2006 04:00

Dáša Voňková je pochopitelně v rámci Čech ale i Evropy průkopnicí dámského písničkářství, ale je fakt, že poslední dobou žen - písničkářek opravdu přibývá. Čím myslíš, že to je?

Ono se to mužský písničkářství - ten jeden člověk, který tam sedí s kytarou - taky už trochu vyčerpává, a málokterý z těch písničkářů se dokáže prosadit s něčím, čím by dokázal oslovit dnešní publikum. Ženy mají výhodnou pozici v tom, že se k tomu staví jinak. V 90. letech jich tu navíc tolik nebylo, takže mají vlastně čistý papír. Třeba když si vezmeme Sestry Steinovy nebo Radůzu, tak to je úplně jiné písničkářství než jsme byli zvyklí.

A co písničkáři - muži, třeba Honza Burian?

Honza Burian je právě jeden z těch lidí, kteří si nakonec dokázali najít k dnešním posluchačům svoji cestu.

Ty ses teď objevila i na jeho desce, co to je za projekt?

Je to deska, která se jmenuje Dívčí válka. Jsou tam písničky o ženách z nejrůznějšího pohledu a Honzu Buriana napadlo, proč by to měl zpívat on, když by si mohl přizvat zase ženy. Ovšem ne ty, o kterých zpívá, ale ženy interpretky. Oslovil devatenáct zpěvaček, každá interpretuje jednu píseň a zpívá o té jedné konkrétní osobě.

Jakou polohu vybral Honza tobě?

Já jsem dostala na starost Magdalénu. Magdaléna má problém s tím, že je příliš krásná a muži se s ní nedokáží bavit na té úrovni, na které by ona potřebovala. Nedokáží odolat jejímu půvabu a ona tím strašně trpí a cítí se "jako kus masa v pavilónu šelem".

Jak se Ti dařilo tenhle příběh interpretovat?

Martina Trchová - zpívající malířka? (2. část rozhovoru)

Napsal uživatel Šaolín
Středa, 26 Duben 2006 04:00

Můžu říct, že jsem měla ze začátku trochu problém s tím, že jsem tam jen ten vypravěč. To znamená, že to nemůžu zpívat tak, jako zpívám svoje písničky, protože tam jsem já i uvnitř písni.

Jak jsi tedy poznala, že to chce od tebe právě takhle?

Zpočátku jsem si nebyla moc jistá, jak to chci zazpívat, ale on ke mně přišel a říkal: "Víš co? Tak mi to prostě řekni. Převyprávěj mi tu písničku." Tak jsem mu ji vyprávěla a on říkal: "Tak a teď mi to tak zazpívej". A najednou to šlo, najednou to tam bylo.

Takže to byla nakonec příjemná práce?

S Honzou Burianem se pracuje moc dobře. Hrozně mě to bavilo.

Publikum?

Vratme se ještě na závěr k muzice a koncertování. Chodí za tebou po koncertě hodně lidí?

Docela jo. Je to příjemný.

Co ti říkají?

Většinou mi říkají, jak je to oslovilo. Nedávno mi jedna slečna řekla, že celé moje vystoupení plakala, což jsem na druhou stranu nepovažovala za úplně nejužasnější, ale ona to řekla tak upřímně, že to bylo až krásný. Jinak za mnou chodí lidi, a říkají mi třeba, že je oslovily mé texty a tak?

Martina Trchová - zpívající malírka? (2. část rozhovoru)

Napsal uživatel Šaolín
Středa, 26 Duben 2006 04:00

Vídáš se s některými diváky po koncertě pravidelně?

Tak například v Praze, kde to publikum už je trochu stálé, se lidi opakují.

A vznikají z toho nějaká zajímavá přátelství nebo je to pořád v té fázi interpret - divák?

Jak kdy. Ono příliš mnoho známých se taky zvládnout nedá. Někdy je to po koncertech až trochu únavné, když chodí hodně lidí. Ale mám takový krásný zážitek z festivalu v Jindřichově Hradci, kde za mnou přiběhla jedna slečna, že by chtěla desku, že na noční koncert už nemůže zůstat, ale že mě slyšela večer na nádvoří, a že se jí to líbilo. Pak se mi ozvala, že je z Kadaně, že tam byli tehdy na kolech, a teď je to vlastně moje kamarádka, navštěvujeme se, já jezdím do Kadaně a ona jezdí sem. Dozvěděla jsem se o ní, že závodně tancuje - prostě občas se z toho vyvine docela zajímavé přátelství.

Svěřují se ti lidi i se svými příběhy nebo vzpomínkami, které jsi jim oživila?

Většinou mi píšou mails, což mi dělá radost, a dokud to zvládám, tak ráda odepisuju.

Odpovídáš z povinnosti, ze strachu že by třeba už příště nepřišli, a nebo je to obyčejný lidský zájem?

To je spíš lidská záležitost. Prostě chci. Když mi někdo napíše, že si uvědomil nějaké věci, a že chce dělat tohle a támhleto, a že ho to hrozně moc ovlivnilo, tak to se nedá neodepsat.

Neděsí Tě představa, že přijde doba, kdy nebudeš stíhat odpovídat úplně všem?

Nevěřím, že taková doba přijde (směje se)?

Martina Trchová - zpívající malírka? (2. část rozhovoru)

Napsal uživatel Šaolín
Středa, 26 Duben 2006 04:00

Jednou může přijít doba, kdy se stejně jako Traband, Radůza nebo Nohavica staneš součástí pop kultury a kdy už vlastně vůbec nebudeš vědět, kdo jsou tvoji posluchači?

Já se tím nezabývám, neřeším to. Baví mě jezdit, baví mě, že na mě ti lidé přijdou, ale asi je mi jedno, jestli jich přijde dvacet a budou tam fakt sedět a poslouchat, nebo jich tam bude sto, a nebo ještě víc.

Těšíš se po té dlouhé zimě na změnu ve formě festivalů?

V klubovém prostředí se cítím doma víc, ale festivaly mají něco do sebe. Určitě se na ně těším. Letos jich tolik nebude, tak si je víc užiju.

Co tě na festivalech baví?

Je to jiná zkušenost. Je tam hodně lidí, člověk se snaží je oslovit...

Někteří písničkáři na festivaly jezdit nechtějí?

Já se jim nedivím, festival je spíš taková reklama, ukázat se lidem. Ale pro mě to má pořád ještě smysl, nejsem tak známá, abych si mohla dovolit tam nejet.

Jsi ten člověk, který odehraje koncert a jede hned dál, nebo zůstáváš v publiku a posloucháš ostatní?

Já si většinou festivaly užívám, zas tolik jich není, aby mě to nějak otravovalo. Já se těším, že tam strávím třeba příjemné dva dny.

Martina Trchová - zpívající malírka? (2. část rozhovoru)

Napsal uživatel Šaolín
Středa, 26 Duben 2006 04:00

Jezdíš jen tam, kde máš nějaké vystoupení, a nebo se občas jedeš podívat i někam jinam?

Jezdím jen na festivaly na kterých hraju, je jich zatím dost, takže mi to stačí. Jediný festival, kam bych asi jela i kdyby mě tam nepozvali, je Folkový kvítek. Protože to byl vlastně první festival, na kterém jsem kdy byla, a váže mě k němu srdeční pouto?

Tak já Ti přeju, aby takových festivalů v tvém srdci přibývalo. Děkuju za rozhovor.